

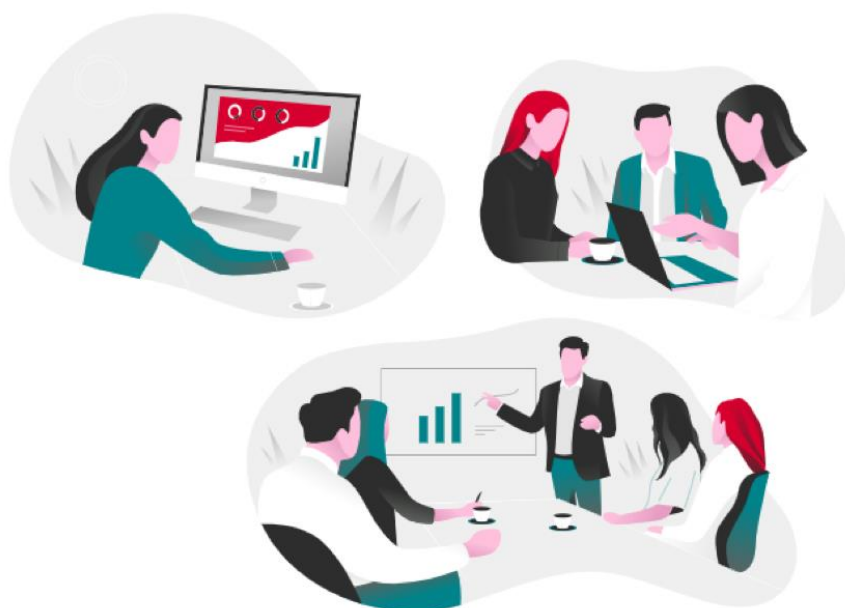
Bureau Buitenhek

Verkenning varianten peuteropvang en VE

KIK

20-1-2021

door: Ed Buitenhek

Verkenning varianten peuteropvang en VE

KIK

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
0. SAMENVATTING	3
0.1 AANLEIDING	3
0.2 BEDRIJFSMATIG VERSCHIL IN AANBOD DAGOPVANG EN PEUTEROPVANG.....	3
0.2.1 ONDERSCHIED IN VOORSCHOOLS AANBOD: DREMPEL VOOR INTEGRATIE	3
0.2.2 ONDERSCHIED IN VOORSCHOOLS AANBOD: EFFICIENCYVERLIES EN RELATIEF HOGE KOSTEN.....	3
0.2.3 ONDERSCHIED IN VOORSCHOOLS AANBOD: VERSCHIL IN GROEPSSAMENSTELLING EN BEZETTING	4
0.2.4 ONDERZOEK NAAR NIEUWE SCENARIO'S.....	4
0.3 VARIANT 1: VE AANBOD NAAR 22 UUR PER WEEK EN 52 WEKEN PER JAAR	5
0.3.1 VERRUIMING VAN HET AANBOD VOOR ALLE PEUTERS IN UREN PER WEEK EN WEKEN PER JAAR	5
0.3.2 EFFICIENCYWINST OP HUIDIG EN NIEUW AANBOD.....	5
0.3.3 EXTRA KOSTEN VARIANT 1: € 90 MLN. PER JAAR	5
0.4 VARIANT 2: VE AANBOD NAAR 22 UUR PER WEEK EN 40 WEKEN PER JAAR	5
0.4.1 VERRUIMING VAN HET AANBOD VOOR ALLE PEUTERS IN UREN PER WEEK	5
0.4.2 EFFICIENCYWINST OP HUIDIG EN NIEUW AANBOD.....	5
0.4.3 EXTRA KOSTEN VARIANT 2: € 10 MLN. PER JAAR	5
0.4.4 EXTRA KOSTEN UPGRADE DAGOPVANG NAAR VE NIVEAU : € 122 MLN. PER JAAR.....	5
0.5 EFFECTEN OP AANBOD EN KOSTEN	6
0.5.1 RENDEMENT OP INVESTERING IN EXTRA AANBOD RELATIEF HOOG.....	6
0.5.2 MINDER DREMPELS VOOR INTEGRATIE AANBOD	6
0.5.3 AANDACHTSPUNTEN: MEER AANBOD VERGT MEER RUIMTE	6
0.5.4 AANDACHTSPUNTEN: EFFICIENCY EFFECT OP TOTALE TOESLAG UITGAVEN BEPERKT	6
0.5.5 AANDACHTSPUNTEN: MEER UREN VERGT MEER OUDER- OF RIJKSBIJDRAGE	6
0.5.6 RAMING INCL. COMPENSATIE OUDERBIJDRAGE € 105 MLN. (VAR.1), € 23,5 MLN. (VAR. 2).....	6
0.5.7 AANDACHTSPUNTEN: KOPPELING TOESLAG AAN ARBEIDSINZET AANPASSEN	7
0.6 TOT SLOT	7
1. AANLEIDING	8
2. WAAROM IS EEN NIEUWE VARIANT VOOR PEUTEROPVANG AANTREKKELIJK?	9
2.1 AANLEIDING	9
2.2 VARIANTAANBOD MAAKT TOEPASSEN 3-UURSREGELING MOGELIJK.....	9
2.3 VARIANTAANBOD EN AAN- EN UITLOOP BEZETTING	9
2.4 VARIANT BIJDT MEER MOGELIJKHEDEN VOOR INTEGRATIE	10
3. AANNAMES VOOR UITWERKING VARIANTEN	11
3.1 INLEIDING	11
3.2 VASTE VVE KOSTEN PER GROEP	11
3.3 VARIABELE VVE KOSTEN PER GROEP.....	11
3.4 AANNAMES GEMIDDELD KOSTENDEKKEND UURTARIEF PEUTEROPVANG	11

3.5 AANNAMES KOSTEN VE AANBOD PER GROEP PEUTEROPVANG	11
3.6 AANNAMES OVERIGE KOSTEN PER GROEP.....	11
3.7 VOLUME PEUTEROPVANG EN DAGOPVANG	12
<u>4. OMSCHRIJVING EN UITWERKING SCENARIO'S</u>	<u>13</u>
4.1 VARIANT 1: VAN 4 NAAR 5,5 UUR EN VAN 40 NAAR 52 WEKEN	13
4.1.1 OMSCHRIJVING.....	13
4.1.2 MACRO-ECONOMISCHE EFFECTEN VAN VARIANT 1 (22 UUR, 52 WEKEN).....	13
4.1.4 EFFECTEN OP PRIJS DAGOPVANG BIJ UPGRADE NAAR VE NIVEAU	17
4.1.5 OVERWEGINGEN	18
<u>5. TOT SLOT.....</u>	<u>19</u>
<u>BIJLAGE 1: KOSTPRIJSMODEL 2020 (CAO KINDEROPVANG ZONDER COMPENSATIE CAO SW)</u>	<u>20</u>
<u>BIJLAGE 2: DEKKINGSMIDDELEN GOAB EN TOESLAGREGELING</u>	<u>21</u>
<u>BIJLAGE 3: BEREKENING COMPENSATIE OUDERBIJDRAGE LAGE INKOMENS</u>	<u>22</u>

0. SAMENVATTING

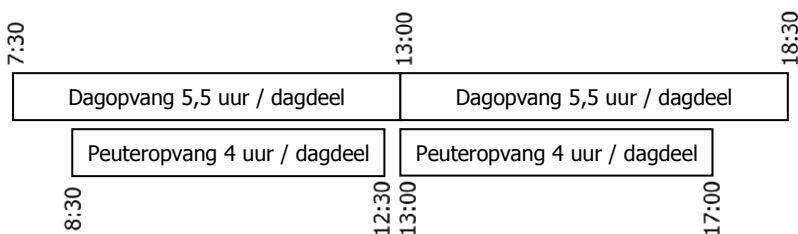
0.1 AANLEIDING

De KIK-organisaties constateren dat het steeds lastiger wordt kinderen samen op laten groeien en onderwijs ieder kind te bieden wat het nodig heeft. Daarom onderzoeken zij alternatieve scenario's die voorschoolse voorzieningen meer ruimte bieden voor een geïntegreerd voorschools aanbod voor tweeverdieners en kostwinnersgezinnen en voor peuters mét en zonder achterstandsrisico of indicatie voor Voorschoolse Educatie VE). In deze rapportage zijn de financiële aspecten van deze alternatieve scenario's uitgewerkt.

0.2 BEDRIJFSMATIG VERSCHIL IN AANBOD DAGOPVANG EN PEUTEROPVANG

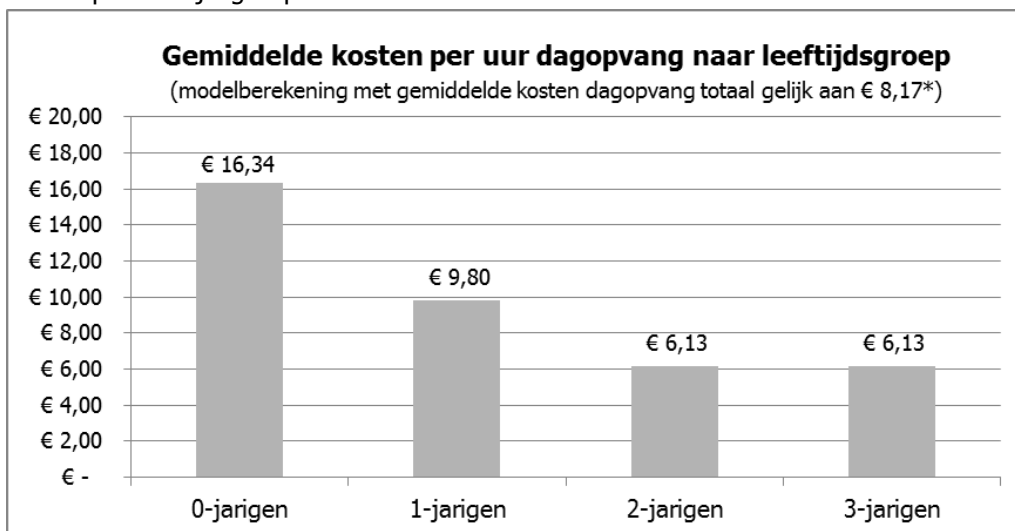
0.2.1 Onderscheid in voorschools aanbod: drempel voor integratie

Ondanks de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en dagopvang in 2018 zien we nog steeds een scheiding tussen het aanbod van peuteropvang en dagopvang. Dagopvang werkt met aaneengesloten dagdelen van 5,5 uur (11 uur per dag) terwijl peuteropvang met onderbroken dagdelen van 4 uur per dagdeel werkt. Dat maakt integratie van beide werksoorten lastig.

0.2.2 Onderscheid in voorschools aanbod: efficiencyverlies en relatief hoge kosten

Dat onderscheid betekent ook dat de peuteropvang enkele bedrijfsmatige drempels ervaart die het aanbod - in vergelijking met dagopvang - relatief duur maakt. Dat zit met name in de toepassing van de 3-uursregeling en de personele bezetting rond opening en sluiting. In een dagopvang setting zien we het volgende onderscheid in kosten per leeftijdsgroep¹:

Bureau Buitenhek, 2020

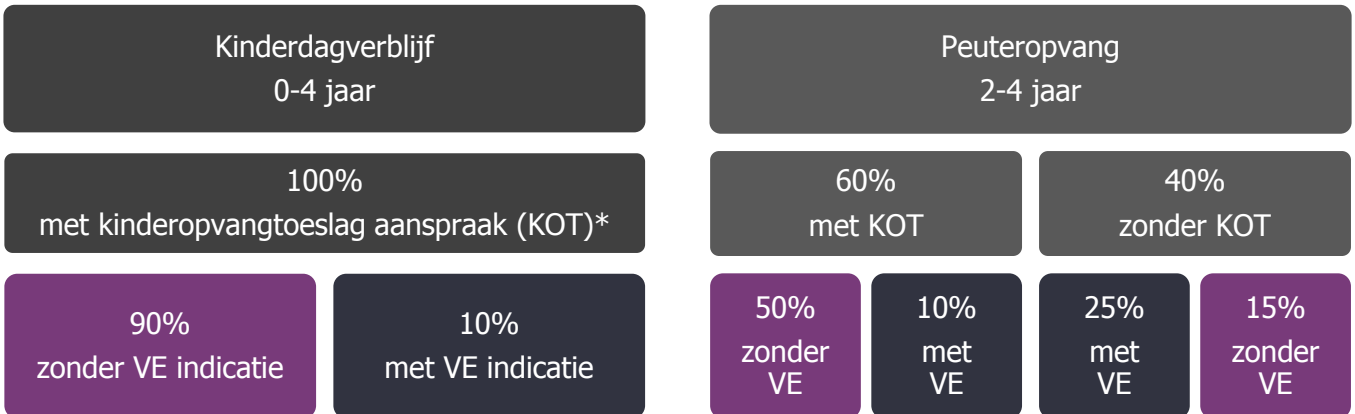
¹ Het verschil in kosten per uur wordt in deze modelberekening uitsluitend verklaard door de wettelijke eisen aan de directe personeelslasten.

De gemiddelde kosten per uur voor het gespecialiseerde peuteropvang aanbod liggen op dit moment boven de kosten voor dagopvang voor de groep 2- en 3-jarigen².

0.2.3 Onderscheid in voorschools aanbod: verschil in groepssamenstelling en bezetting

Verder zien we dat er een onderscheid is in de samenstelling van de bezetting tussen beide vormen van voorschools aanbod. Zo maken relatief veel peuters met een VE indicatie gebruik van peuteropvang. Ook zien we een onderscheid in de financiering van het aanbod. Dagopvang wordt vrijwel uitsluitend gefinancierd door ouders die gebruik maken van kinderopvangtoeslag (KOT). Peuteropvang wordt ook gebruikt door ouders zonder kinderopvangtoeslag:

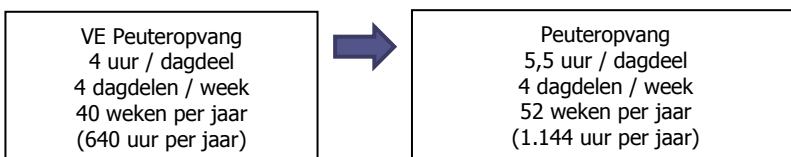
* er zijn enkele uitzonderingen (o.a. op basis van Sociaal Medische indicatie)

0.2.4 Onderzoek naar nieuwe scenario's

Op verzoek van KIK zijn enkele scenario's onderzocht die meer ruimte bieden voor verdere integratie van het voorschoolse aanbod, en bedrijfsmatige drempels wegnemen, waardoor - binnen de beschikbare middelen - meer ruimte ontstaat voor een beter toegankelijk voorschools aanbod.

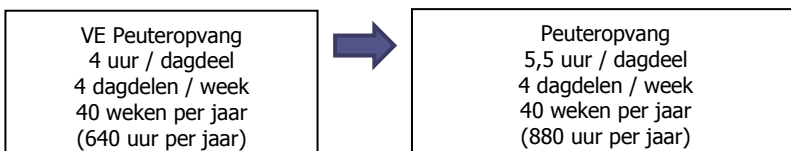
Variant 1

De eerste variant omvat een scenario waarbij het VE aanbod wordt uitgebreid van 16 (4 x 4) naar 22 (4 x 5,5) uur per week en wordt uitgebreid van 40 schoolweken per jaar naar alle 52 weken per jaar.

Variant 2

De tweede variant omvat een scenario waarbij het VE aanbod wordt uitgebreid van 16 (4 x 4) naar 22 (4 x 5,5) uur per week gedurende 40 weken per jaar.

Met behulp van de onderzoek data 2019 (Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019, Buitenhek

² Zie o.a. <https://www.sociaalwerkknederland.nl/thema/jeugd-opgroeien/publicaties/publicatie/6209-kostprijsvergelijking-peuteropvang-en-dagopvang-2017>

2019³) is een uitwerking gemaakt van het actuele bereik van het voorschoolse aanbod per leeftijdscategorie. Met deze volumes als basis zijn de scenario's doorgerekend.

0.3 VARIANT 1: VE AANBOD NAAR 22 UUR PER WEEK EN 52 WEKEN PER JAAR

0.3.1 Verruiming van het aanbod voor alle peuters in uren per week en weken per jaar

Bij het eerste scenario wordt het VE aanbod uitgebreid van 16 (4 x 4) naar 22 (4 x 5,5) uur per week en wordt ook het aantal weken aanbod per jaar verlengd, van 40 schoolweken per jaar naar 52 weken per jaar.

In dit scenario wordt het huidige peuteropvang aanbod verruimd van 320 uur naar 572 uur per jaar voor peuters zonder VE indicatie en van 640 naar 1.144 uur per jaar voor peuters met VE indicatie.

0.3.2 Efficiencywinst op huidig en nieuw aanbod

Door toepassing van de 3 uursregeling én door een betere kostendekking van de vaste kosten kan de 22 uursvariant tegen lagere kosten per uur worden aangeboden. Dat heeft niet alleen effect op de extra kosten voor de extra uren maar ook voor de kosten per uur van het huidige aanbod.

0.3.3 Extra kosten variant 1: € 90 mln. per jaar

Dit scenario vergt een extra investering van ca. € 90 mln. per jaar. Deze extra lasten zijn afgezet tegen de huidige begrote Rijksuitgaven aan de middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) en kinderopvangtoeslag en de variant vergt een verruiming van het Rijksbudget met 2,2%.

0.4 VARIANT 2: VE AANBOD NAAR 22 UUR PER WEEK EN 40 WEKEN PER JAAR

0.4.1 Verruiming van het aanbod voor alle peuters in uren per week

De tweede variant omvat een scenario waarbij het VE aanbod wordt uitgebreid van 16 (4 x 4) naar 22 (4 x 5,5) uur per week gedurende 40 weken per jaar. In dit scenario krijgen peuters zonder VE indicatie een verruiming van het aanbod van 320 uur naar 440 uur per jaar. Voor peuters met een VE indicatie gaat het om een verruiming van 640 naar 880 uur per jaar.

0.4.2 Efficiencywinst op huidig en nieuw aanbod

De efficiencywinst van deze tweede variant is lager dan bij de eerste variant. Ook hier geldt echter dat - door toepassing van de 3 uursregeling en door een betere kostendekking van de vaste kosten - deze variant tegen lagere kosten per uur kan worden aangeboden.

0.4.3 Extra kosten variant 2: € 10 mln. per jaar

Dit scenario vergt een extra investering van slechts € 10 mln. per jaar. Deze extra lasten zijn afgezet tegen de huidige begrote Rijksuitgaven aan de middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) en kinderopvangtoeslag en de variant vergt een verruiming van het Rijksbudget met 0,3%.

0.4.4 Extra kosten upgrade dagopvang naar VE niveau : € 122 mln. per jaar

Indien voor alle kinderen die al in de dagopvang zitten het aanbod naar VE niveau moet worden gebracht dan levert dat een extra opslag op voor de niet VE doelgroep van gemiddeld € 0,53 per uur (zie paragraaf 4.1.4 voor onderbouwing). Het gaat dan in totaal om ca. 287.000 kinderen die gemiddeld 83,2 uur per maand of ca. 1.000 uur per jaar aan dagopvang afnemen (excl. gastouderopvang gebruik).

Uitgangspunt bij die raming is dat er beperkte overlap is tussen de VE doelgroep en de gebruikersgroep van dagopvang (VE indicaties zijn grotendeels gekoppeld aan niet KOT en aan PO aanbod, Buitenhok 2020, zie ook paragraaf 0.2.3). Ca. 20% van de totale dagopvang capaciteit is nu al op VE niveau. Dat zou betekenen dat de upgrade naar VE noodzakelijk is voor ca. 80% van het dagopvang aanbod⁴. Met die aannames bedragen de extra lasten € 122 mln. per jaar.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/12/19/bijlage-3-buitenhok-monitor-bereik-van-voorschoolse-voorzieningen-in-nl-2019>

⁴ Het aandeel VE locaties is hoger maar niet alle groepen van VE geregistreerde locaties zijn op VE niveau.

0.5 EFFECTEN OP AANBOD EN KOSTEN

0.5.1 Rendement op investering in extra aanbod relatief hoog

De 52 weken variant vergt een extra investering van ca. € 90 mln. per jaar, de 40 weken variant vergt een extra investering van ca. € 10 mln. per jaar. In verhouding tot de enorme uitbreiding van het aantal uren voorschools aanbod per peuter (ca. +38% of +79%) vergt dat extra aanbod relatief weinig extra Rijksbudget (+0,3% of +2,2%). De maatschappelijke kosten-baten verhouding van beide varianten is dus relatief hoog

0.5.2 Minder drempels voor integratie aanbod

De gedachte dat er met deze varianten meer mogelijkheden zijn voor integratie van het voorschoolse aanbod klopt.

0.5.3 Aandachtspunten: meer aanbod vergt meer ruimte

De eventuele uitbreiding van het peuteropvang aanbod en de verdere integratie in het dagopvangaanbod vergt een zorgvuldig voorbereidings- en implementatietraject. De invoering van een omvangrijker opvangaanbod voor de ca. 118.000 peuters die nu gebruik maken van peuteropvang vergt ook aanpassingen in bijvoorbeeld huisvestingscapaciteit. Zo kan uitbreiding van het aantal uren per dagdeel onder andere knelpunten opleveren voor groepen die nu gebruik maken van combi-huisvesting met BSO.

0.5.4 Aandachtspunten: efficiency effect op totale toeslag uitgaven beperkt

De redenering dat de varianten leiden tot gemiddeld lagere kosten en dus een lager toeslagtarief voor dagopvang ligt genuanceerd.

Van de ruim 350.000 0-4 jarigen met toeslag in dagopvang en peuteropvang zitten er 65.000 in de peuteropvang ofwel 18%. Die maken minder uren per peuter (ca. 40% van het gemiddeld aantal uren dagopvang) en dat betekent dat het gaat om een volumeaandeel van ca 7%. Dat betekent dat deze variant slechts ca. 1% effect heeft op het gemiddelde dagopvangtarief (van € 8,17 naar € 8,08).

0.5.5 Aandachtspunten: meer uren vergt meer ouder- of Rijksbijdrage

Aandachtspunt is verder dat door deze variant reguliere gebruikers van het peuteropvang aanbod meer ouderbijdrage kwijt zijn omdat de ouderbijdrage niet meer over 320 uur maar over 440 uur wordt geheven. Het gaat dan om 38% meer ouderbijdrage in de variant met 40 weken. In de variant met 52 weken kan dat oplopen naar 79% (van 320 naar 572 uur). Dat effect kan enigszins gecompenseerd worden door een deel van de efficiencyslag op het huidige aanbod niet uitsluitend te laten toekomen aan de lasten van de overheid maar deels ook in te zetten voor een lastendaling bij de gebruikers. Daardoor zal de extra investeringslast per jaar hoger oplopen dan de nu geraamde € 90 mln. (52 weken variant) of € 10 mln. (40 weken variant).

0.5.6 Raming incl. compensatie ouderbijdrage € 105 mln. (var.1), € 23,5 mln. (var. 2)

Indien de hogere ouderbijdrage als gevolg van de urenuitbreiding wordt gecompenseerd voor de inkomensgroepen tot 130% van het wettelijk minimumloon (WML) met een halvering van de eigen bijdrage (van 4% naar 2%) bedragen de kosten van die compensatie voor het Rijk naar schatting € 15 mln. voor variant 1 en € 13,5 mln. voor variant 2 (zie bijlage 3 voor onderbouwing).

Een huishouden met een minimuminkomen betaalt in 2020 voor het VE aanbod in de meeste gemeenten € 105,- per jaar. Voor de eerste 320 uur – van in totaal 640 uur VE aanbod per jaar - geldt een ouderbijdrage van € 0,33 per uur. De toeslagbijdrage voor de laagste inkomens bedraagt 96% van het toeslag tarief en dat betekent dat (4% maal € 8,17) € 0,33 per uur voor eigen rekening komt. In de meeste gemeente geldt dat voor de extra 320 uren per jaar geen ouderbijdrage geldt en dat deze uren volledig worden vergoed via gemeentesubsidies die gedekt worden door de Rijksbijdrage voor Gemeentelijk Onderwijsachterstanden beleid. Uitbreiding van het aanbod naar 1.144 of 880 uur per jaar met een ouderbijdrage over de eerste helft van het aanbod levert voor deze groep een stijging op van de netto ouderbijdrage tot € 190 (voor variant 1) of € 145 (voor variant 2) per jaar in plaats van de huidige eigen bijdrage van € 105,- netto per jaar. Deze extra ouderbijdrage als gevolg van uitbreiding van het aanbod kan bijvoorbeeld gecompenseerd worden door voor deze groep de toeslagbijdrage op te plussen van 96% naar 98%. Deze aanpassing levert dan een netto ouderbijdrage op van € 95 (voor variant 1) of € 72 (voor variant 2) per jaar in plaats van de huidige eigen bijdrage van € 105,- netto per jaar.

Inclusief compensatie voor de ouderbijdrage zal de extra investeringslast per jaar oplopen tot € 105 mln. (52 weken variant) of € 23,5 mln. (40 weken variant).

0.5.7 Aandachtspunten: koppeling toeslag aan arbeidsinzet aanpassen

Tot slot is een aandachtspunt dat deze varianten aanpassing vergen van het huidige toeslagstelsel. Het gaat dan om het verruimen van de koppeling tussen de arbeidsuren van de minst werkende partner en de aanspraak op toeslag. Door de verruiming van het aanbod kunnen gezinnen met kleinere parttime dienstverbanden buiten de kaders van de toeslagaanspraak belanden. Dit vergt dus een heroverweging van deze regeling dan wel het instellen van een minimumrecht op toeslag voor tenminste het basis aanbod (572 uur per jaar in variant 1 of 440 uur per jaar bij variant 2)⁵.

0.6 TOT SLOT

Met beperkte extra middelen kan een forse urenuitbreiding worden gerealiseerd voor de huidige peuteropvang waardoor extra inzet mogelijk is op onderwijsachterstandenbestrijding en meer integratie met dagopvang. In het rapport is eveneens gekeken naar de extra lasten die samenhangen met het upgraden van het volledige dagopvang aanbod naar VE niveau.

⁵ Uitgangspunt daarbij is dat de financiering voor de helft van het aanbod plaatsvindt via de kinderopvangtoeslag regeling waarvoor de aanspraak nu is begrensd tot 140% van het aantal arbeidsuren van de minst werkende partner. De overige uren van het VE aanbod worden aanvullend gefinancierd door gemeenten. Deze systematiek sluit – zoals gevraagd - aan bij de huidige financieringssystematiek. Alternatief is dat alle financiering van het VE aanbod via de toeslagregeling verloopt. Dat betekent echter dat er bij de toeslagregeling een nieuwe variabele wordt toegevoegd (wel / geen VE indicatie). Daarnaast speelt het feit dat er geen landelijke normen voor de VE indicatie beschikbaar zijn en gemeenten zelf de vrijheid hebben om de criteria voor VE indicaties vast te stellen. Als gemeenten zelf de criteria voor VE indicaties blijven vaststellen en de financiering daarvan volledig bij het Rijk ligt via de toeslagregeling dan ligt het voor de hand dat alle gemeenten geneigd zullen zijn om de criteria voor VE indicatie zeer ruim te formuleren. Samenvattend komt het erop neer dat er voor een overgang naar volledige financiering van het VE aanbod via een landelijke toeslagregeling ook landelijke criteria voor een VE indicatie moeten worden gesteld. Gelet op de uitgangspunten voor deze verkenning is er voor gekozen om aan te sluiten bij de huidige systematiek.

1. AANLEIDING

Vanaf 1 augustus 2020 hebben doelgroepkinderen recht op 16 uur voorschoolse educatie per week gedurende 40 schoolweken, waar dat eerder nog 10 uur was⁶. De harmonisatie van peuterspeelzaalwerk, voorschoolse educatie en kinderopvang, met ingang van 1 januari 2018, had tot doel deze werksoorten dichter bij elkaar te brengen door te werken met één kwaliteits-kader en werkende ouders ook voor het voormalige peuterspeelzaalwerk kinderopvangtoeslag te verstrekken. De KIK-organisaties constateren dat het steeds lastiger wordt kinderen samen op laten groeien en onderwijl ieder kind te bieden wat het nodig heeft. De wijze waarop de verruiming van het aanbod aan doelgroepkinderen vanaf 1 augustus 2020 vorm krijgt versterkt dat beeld, onder meer door de eis dat maar zes uur per dag als voorschoolse educatie mee mag tellen, al komt een kind 11 uur per dag. KIK heeft de ambitie doelen als inclusie en integratie van peuters en pedagogische en maatschappelijke overwegingen te combineren en heeft daartoe enkele scenario's uitgewerkt. In deze rapportage zijn de financiële aspecten van deze scenario's uitgewerkt.

⁶ Zie Kamerbrief d.d. 19 mei 2020 <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/05/19/kamerbrief-onderwijsachterstandenbeleid/kamerbrief-onderwijsachterstandenbeleid.pdf>

2. WAAROM IS EEN NIEUWE VARIANT VOOR PEUTEROPVANG AANTREKKELIJK?

2.1 AANLEIDING

Een uitvoeringsvariant met meer uren per dagdeel maakt het mogelijk om zowel enkele inhoudelijke als enkele bedrijfsmatige voordelen te realiseren. De inhoudelijke voordelen worden in een apart traject nader uitgewerkt. De bedrijfsmatige voordelen komen in dit hoofdstuk aan de orde. In deze paragraaf wordt het standaardaanbod (4 dagdelen per week van ieder 4 uur gedurende 40 weken per jaar) vergeleken met de variantaanbod van 4 dagdelen per week van ieder 5,5 uur per week gedurende 40 of 52 weken per jaar.

2.2 VARIANTAANBOD MAAKT TOEPASSEN 3-UURSREGELING MOGELIJK

Bij het standaardaanbod van 4 losse dagdelen per week van 4 uur ieder is het niet mogelijk de 3-uursregeling toe te passen. Die regeling houdt in dat - bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang - kan worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio gedurende maximaal drie uur per dag. Die uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het - op grond van de beroepskracht-kindratio (BKR) - vereiste aantal medewerkers wordt ingezet. Het huidige aanbod peuteropvang kan geen gebruik maken van deze regeling aangezien er een aanbod wordt geleverd van 4 uur of 2 x 4 uur per dag, en slechts een aanbod met minimaal 10 uur aaneengesloten opvang gebruik kan maken van de regeling voor een afwijkende personele bezetting.

2.3 VARIANTAANBOD EN AAN- EN UITLOOP BEZETTING

Verder is het zo in de dagopvang dat bij de start van de dag en aan het einde van de dag er minder kinderen zijn waardoor de groep volgens de BKR ook met minder personele bezetting kan werken. In het huidige peuteropvang-aanbod zijn bij start en einde van het programma in veel kortere tijd de groepen vol/leeg waardoor er op alle openingsuren gewerkt wordt met 2 beroepskrachten. In onderstaand schema wordt het verschil duidelijk in personele bezetting per halfuur:

	urenaantal ochtend	7:30-8:00	8:00-8:30	8:30-9:00	9:00-9:30	9:30-10:00	10:00-10:30	10:30-11:00	11:00-11:30	11:30-12:00	12:00-12:30	12:30-13:00	urenaantal middag	13:00-13:30	13:30-14:00	14:00-14:30	14:30-15:00	15:00-15:30	15:30-16:00	16:00-16:30	16:30-17:00	17:00-17:30	17:30-18:00	18:00-18:30	totaal urenaantal
basis dagopvangaanbod	openingstijd en contracturen per peuter kinderen	5,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	11
	medewerker 1	4,5	<9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,5
	medewerker 2	4	<9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,5
	3 uursregeling	1,5			0,5								1,5	0,5	0,5							0,5			3
	BKR in orde	4	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		4			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	8
peuteropvang in dagdelen van 4 uur	openingstijd en contracturen per peuter kinderen	4			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5				8
	medewerker 1	4			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5				8
	medewerker 2	4			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5				8
	3 uursregeling	0											0												0
	dubbele bezetting	4			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5				8

Het dagopvang aanbod heeft aan het begin van de dag (tussen 7:30 en 8:30 uur) en aan het einde van de dag (tussen 17:30 en 18:30 uur) minder dan 50% kind-bezetting waardoor de inzet van 1 medewerker op de groep voldoende is volgens de BKR.

Tussen 8:30 en 9:00 uur en tussen 17:00 en 17:30 uur wordt gebruik gemaakt van de 3 uurs-regeling en dat gebeurt ook tijdens de middagpauze van de medewerkers (tussen 12:00 en 13:00 en tussen 13:00 en 14:00).

Een openingstijd van 11 uur per dag vergt daardoor niet 22 uur maar 17 uur aan personele bezetting omdat 3 uur gebruik gemaakt kan worden van de 3-uursregeling en omdat in het eerste en laatste uur de bezetting laag is waardoor slechts 1 i.p.v. 2 medewerkers moeten worden ingezet.

Het huidige peuteropvang aanbod heeft geen afwijkende personele inzet. Er kan geen gebruik gemaakt worden van de 3-uursregeling en de kind-bezetting is zowel bij de start als bij het einde van het programma vrijwel direct op peil. Daardoor is voor een openingstijd van 8 uur per dag en een programma van 2 keer 4 uur een personele bezetting nodig van tenminste 16 uur per dag.

2.4 VARIANT BIEDT MEER MOGELIJKHEDEN VOOR INTEGRATIE

In de inleiding staat dat KIK de ambitie heeft om doelen als inclusie en integratie van peuters en pedagogische en maatschappelijke overwegingen te combineren en dat KIK in deze varianten meer ruimte voor het integreren van het dagopvang- en peuteropvang aanbod ziet.

3. AANNAMES VOOR UITWERKING VARIANTEN

3.1 INLEIDING

Voor het concreet uitwerken van de varianten is het noodzakelijk enkele aannames te doen. Die worden in deze paragraaf omschreven.

3.2 VASTE VVE KOSTEN PER GROEP

De aanname is dat de variant - het integreren van het VE aanbod in de dagopvang - kan plaatsvinden tegen dezelfde extra kosten van het VE aanbod per groep zoals dat nu is. De grootste kostenposten aan een VE aanbod zitten in de extra taakuren voor oudergesprekken, overdrachtsgesprekken met de scholen etc. Daarnaast spelen opleidingskosten een rol. Die kosten zijn niet gebonden aan de openingstijd per dagdeel maar veelal aan het aandeel doelgroep peuters. Dat zien we ook terug in het expertmodel (MOgroep, 2017) waar het aantal VE taakuren oploopt naarmate het aandeel doelgroep peuters per groep toeneemt.

Expertmodel Kostprijzen Peuteropvang 2016 (vervolg)

	Variant: 3,0 uur openingstijd				Variant: 3,5 uur openingstijd			
Aantal uren per dagdeel	3				3,5			
Aantal dagdelen per week	2				2			
Aantal weken per jaar	40				40			
Maximum capaciteit per groep	16				16			
Bezetting	90%				90%			
	2 dagdelen van 3 uur				2 dagdelen van 3,5 uur			
Percentage doelgroepplaatsen (VVE)	0%	30%	70%	100%	0%	30%	70%	100%
Aantal beroepskrachten per groep	2	2	2	2	2	2	2	2
Roosteruren (per beroepskracht per week)	6,0	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Taakuren (per beroepskracht per week)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
VVE-taakuren (per beroepskracht per week)	0,0	0,6	0,8	1,0	0,0	0,6	0,8	1,0
Totaal uren per groep per week	14,2	15,4	15,8	16,2	16,2	17,4	17,8	18,2

Dat principe is toegepast in de scenario uitwerking.

3.3 VARIABLE VVE KOSTEN PER GROEP

Daarnaast speelt dat vanaf 1 januari 2022 een kindcentrum een pedagogisch beleidsmedewerker moet inzetten (op hbo werk- en denkniveau). Deze pedagogisch beleidsmedewerker richt zich op de ontwikkeling en implementatie van het beleid of de coaching van beroepskrachten VVE. Er geldt een minimum aantal uren per jaar voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker, te weten: het aantal geplaatste doelgroepkinderen (in de leeftijd 2,5 tot 4 jaar) per 1 januari van het kalenderjaar maal 10 uur. Omdat deze extra kosten per variant gelijk zijn (in beide varianten zijn er evenveel doelgroepkinderen waarvoor 10 uur extra met worden ingezet) zijn deze extra kosten niet meegenomen in de berekeningen van de scenario's.

3.4 AANNAMES GEMIDDELD KOSTENDEKKEND UURTARIEF PEUTEROPVANG

In bijlage 1 is een kostenopbouw opgenomen van het huidige peuteropvang aanbod. Veel aanbod wordt nog uitgevoerd onder de cao Sociaal Werk, of na overdracht onder de cao Kinderopvang met een aanvullingstoeslag. In deze uitwerking is gekozen voor een raming op basis van de cao Kinderopvang. In bijlage 1 is een kostprijsmodel opgenomen voor zowel het huidige aanbod als voor de uitgewerkte varianten.

3.5 AANNAMES KOSTEN VE AANBOD PER GROEP PEUTEROPVANG

In bijlage 1 is een kostenopbouw opgenomen van het huidige peuteropvang aanbod. Het kostenverschil tussen een groep met 70% VE bezetting en een groep van 2 dagdelen per week zonder VE bezetting bedraagt in de cao KO ca. € 3.000. Voor de extra kosten per groep nemen we als uitgangspunt dat de extra VE kosten ca. € 3.000 per groep bedragen.

3.6 AANNAMES OVERIGE KOSTEN PER GROEP

De aanname in deze uitwerking is dat door de toename van het aantal uren per dagdeel de overige bedrijfskosten niet of nauwelijks toenemen. De kosten voor de pedagogisch beleidsmedewerker zijn gekoppeld

aan het aantal locaties en het aantal fte aan PM-ers, de huisvestingslasten nemen evenredig toe met het urenaanbod gecorrigeerd voor een factor 0,85, de activiteiten kosten nemen toe evenredig met het urenaanbod en de risico-opslag blijft gelijk aan de basisvariant.

3.7 VOLUME PEUTEROPVANG EN DAGOPVANG

Met behulp van de onderzoek data 2019 (Monitor bereik van voorschoolse voorzieningen in NL 2019, Buitenhek 2019⁷) is een uitwerking gemaakt van het actuele bereik van het voorschoolse aanbod per leeftijdscategorie:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020	0 jaar	in %	1 jaar	in %	2 jaar	in %	3 jaar	in %	Totaal	in %
(afgerond op 1.000)									0 t/m 3 jr	
populatie totaal	169.000	100%	170.000	100%	172.000	100%	175.000	100%	686.000	100%
KDV	50.000	30%	79.000	46%	79.000	46%	79.000	45%	287.000	42%
PO KOT reg	-	0%	-	0%	23.000	13%	32.000	18%	55.000	8%
PO KOT VE	-	0%	-	0%	4.000	2%	6.000	3%	10.000	1%
PO NKOT reg	-	0%	-	0%	8.000	5%	15.000	9%	23.000	3%
PO NKOT VE	-	0%	-	0%	14.000	8%	16.000	9%	30.000	4%
Gastouderopvang*	11.000	7%	16.000	9%	12.000	7%	8.000	5%	47.000	7%
Non bereik	108.000	64%	75.000	44%	32.000	19%	19.000	11%	234.000	34%
Bereik	61.000	36%	95.000	56%	140.000	81%	156.000	89%	452.000	66%

* In de kwartaalrapportage van SZW staat een totaal van 64.000 kinderen. Daarin zitten ook kinderen die gebruik maken van meer opvangsoorten en gastouderopvang combineren met dag- en peuteropvang. Om dubbeltellingen uit te sluiten zijn in deze categorie kinderen opgenomen die uitsluitend gebruik maken van gastouderopvang.

De definitie van de VE doelgroep wordt per gemeente vastgesteld. Uit het monitor onderzoek (2019) bleek dat de totale omvang van de door gemeenten vastgestelde VE doelgroep ca. 54.000 peuters bedraagt ofwel 21% van het totaal aantal peuters. Voor het landelijke onderwijsachterstanden beleid wordt een VE doelgroep gehanteerd die een groep van ca. 40.000 peuters (15%) omvat:

Omvang VE doelgroep 2,5-4 jaar		
Bronnen	Monitor 2019*	Rijk/CBS**
In %	21%	15%
In #	53.600	39.194
Afgerond	54.000	40.000

De scenario's die zijn uitgewerkt hebben betrekking op het extra volume per groep en de daaraan gekoppelde kosten. Daarnaast is gekeken naar de effecten van de scenario's op de kosten van het huidige aanbod en is gekeken naar de ouderbijdrage dekking.

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/12/19/bijlage-3-buitenhek-monitor-bereik-van-voorschoolse-voorzieningen-in-nl-2019>

4. OMSCHRIJVING EN UITWERKING SCENARIO'S

4.1 VARIANT 1: VAN 4 NAAR 5,5 UUR EN VAN 40 NAAR 52 WEKEN

4.1.1 omschrijving

Nu krijgen kinderen met een VE indicatie (doelgroepkinderen) een aanbod van 4 dagdelen van 4 uur per week. In dit scenario worden dat 4 dagdelen van ieder 5,5 uur per week. Doelgroepkinderen voegen in de ochtend of in de middag in de reguliere opvang in. Keuze voor 5,5 uur is ingegeven vanuit het streven dit aanbod in te bedden in de reguliere opvang van 11 uur per dag, waardoor kinderen samen op kunnen groeien. Varianten op deze hoofdvariant kunnen zijn 4 x 5 uur (invoegen in dag van 10 uur) of een aanbod van 3 x 11 uur.

Uitgangspunten:

- Binnen de huidige systematiek van de Wet kinderopvang (en alle regelgeving daaronder).
- Doelgroepkinderen (2,5 – 4 jaar) krijgen een regulier aanbod van 4 x 5,5 uur per week⁸.
- Doelgroepkinderen voegen in de ochtend of in de middag in de reguliere opvang in.
- Keuze voor 5,5 uur is ingegeven vanuit het streven dit aanbod in te bedden in de reguliere opvang van 11 uur per dag (waardoor kinderen samen op kunnen groeien).
- Rekening houden met de 3-uursregeling en op- en afbouw aanwezig personeel aan randen van de dag etc.
- 52 weken per jaar open.
- Huidige gemiddelde bezettingsgraad.

4.1.2 macro-economische effecten van variant 1 (22 uur, 52 weken)

In de meeste gemeenten is de VE regeling nu zo dat de 2 extra dagdelen van 4 uur VE aanbod volledig met gemeentesubsidie worden gedekt voor zowel KOT peuters als niet KOT peuters. Er geldt dus nu al voor alle VE uren boven de 8 uur per week geen ouderbijdragedekking. Als we die lijn voortzetten dan komen de kosten van urenuitbreiding VE volledig voor rekening van gemeenten. Die zullen de extra kosten moeten dekken uit een hogere GOAB bijdrage van het Rijk. In onderstaande tabel de vergelijking tussen het huidige aanbod (16 uur, 40 weken) en de plusvariant met 22 uur per week gedurende 52 weken:

Vergelijking kostprijzen 2020	Basis aanbod dagdelen van 4 uur			Variant aanbod dagdelen van 5,5 uur 52 weken		
	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal uren per dagdeel		4			5,5	
aantal dagdelen per week		2			2	
aantal weken per jaar		40			52	
max capaciteit per groep		16			16	
bezettingspercentage		85%			85%	
percentage doelgroepeuters per dag	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal beroepskrachten	2	2	2	2	2	2
roosteruren (per beroepskracht)	8	8	8	8,50	8,50	8,50
taakuren (per beroepskracht)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
VE taakuren (per beroepskracht)	0	0,6	0,8	0	0,6	0,8
totaal werkuren per week	18,2	19,4	19,8	19,2	20,4	20,8
omrekenfactor werkuren/week en weken/jaar naar jaarcontract	1,16	1,16	1,16			
ziektevervangning	5%	5%	5%	5%	5%	5%
totaal contracturen incl. ziektevervangning	16,5	17,6	17,9	22,6	24,0	24,5
totaal aantal FTE	0,46	0,49	0,50	0,63	0,67	0,68
CAO Kinderopvang						
maandsalaris per FTE (6 - 17)	€ 2.607	1-7-2020		€ 2.607	1-7-2020	
bonkosten per jaar incl wg lasten (27%) en vakantiegeld en eju	€ 43.704	incl eju 2%		€ 43.704	incl eju 2%	
overige personeelskosten 5%	€ 2.185			€ 2.185		
totaal personeelskosten per FTE	€ 45.889			€ 45.889		
opbouw kostprijs cao KOV		dagdelen van 4 uur			dagdelen van 5,5 uur	
	0%	30%	70%	0%	30%	70%
pedagogisch personeel	€ 20.999	€ 22.384	€ 22.846	€ 28.808	€ 30.608	€ 31.208
ped. beleidsmedewerker	€ 1.109	€ 1.120	€ 1.124	€ 1.173	€ 1.188	€ 1.192
huisvesting	€ 4.330	€ 4.330	€ 4.330	€ 5.592	€ 5.592	€ 5.592
activiteiten	€ 574	€ 758	€ 758	€ 1.025	€ 1.354	€ 1.354
overige bedrijfskosten	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939
risico opslag	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140
totaal kosten per groep	€ 36.360	€ 38.504	€ 39.136	€ 45.946	€ 48.654	€ 49.425
kostprijs per bezet uur	€ 8,35	€ 8,85	€ 8,99	€ 5,91	€ 6,25	€ 6,35
kostprijs per bezet dagdeel	€ 33,42	€ 35,39	€ 35,97	€ 32,48	€ 34,40	€ 34,94
kostprijs aanbod per peuter per jaar (320 uur)	€ 2.674	€ 2.831	€ 2.878	€ 1.890	€ 2.001	€ 2.033
kostprijs aanbod per peuter per jaar (640 uur)	€ 5.347	€ 5.662	€ 5.755	€ 3.780	€ 4.003	€ 4.066
kostprijs aanbod per peuter per jaar (1.144 uur)				€ 6.757	€ 7.155	€ 7.268

⁸ Voor de vergelijking met de huidige situatie ook vanaf 2,5 jaar. Dat is niet per se wenselijk, maar wel helder voor een vergelijking.

Het huidige basisaanbod kost ca. € 5.700 per peuter, de kosten van de plus variant bedragen ca. € 7.200. De extra kosten per VE peuter bedragen dan ca. € 1.500 per jaar.

Met dezelfde uitgangspunten is het macro effect ook als volgt te berekenen. Er zijn ca. 40.000 peuters in de peuteropvang met een VE aanbod waarvan ca. 25% met toeslagaanspraak en 75% zonder toeslagaanspraak. De uitbreiding van het aanbod in volume bedraagt jaarlijks per peuter met het nieuwe aanbod van 1.144 uur minus het huidige VE aanbod van 640 uur = 504 uur.

Tegen een kostendekkend uurtarief van € 6,35 (zie vorige pagina) vergt de uitbreiding voor 40.000 peuters een extra kostendekking van in totaal € 128 mln. Door de uren- en weken uitbereiding wordt echter ook het huidige aanbod (640 uur) efficiënter te exploiteren en vergt dat geen uurtarief meer van € 8,99 maar van € 6,35. Die kostenbesparing op het huidige aanbod bedraagt € 68 mln. De netto extra lasten bedragen dan € 60 mln. Omdat over de extra VE uren geen ouderbijdrage wordt geheven komen de kosten volledig voor rekening van gemeente (dekking door GOAB bijdrage). Onderstaand de specificatie:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020 (afgerond op 1.000)	Totaal 0 t/m 3 jr	Upgrade KDV	(Extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra OB nieuw aanbod
PO KOT VE	10.000	€ 6,35	504	€ 32.004.000	€ 16.896.000	€ 15.108.000	€ -
PO NKOT VE	30.000	€ 6,35	504	€ 96.012.000	€ 50.688.000	€ 45.324.000	€ -
Totaal	40.000			€ 128.016.000	€ 67.584.000	€ 60.432.000	€ -

Tegelijkertijd is aan deze uitbreiding van het VE aanbod een uitbreiding van het reguliere aanbod voor peuters zonder VE indicatie gekoppeld. Die zitten immers in gemengde groepen met peuters die wél een VE indicatie hebben. De peuters zonder VE indicatie gaan door de verruiming niet 2 dagdelen van 4 uur gedurende 40 weken per jaar afnemen (320 uur per jaar) maar 2 dagdelen van 5,5 uur gedurende 52 weken per jaar afnemen (572 uur per jaar). De uitbreiding van het aanbod in volume bedraagt jaarlijks per peuter met het nieuwe aanbod van 572 uur minus het huidige aanbod van 320 uur = 252 uur.

Tegen een kostendekkend uurtarief van € 6,35 (zie vorige pagina) vergt de uitbreiding voor 78.000 peuters een extra kostendekking van in totaal € 125 mln. Door de uren- en weken uitbreiding wordt echter ook het huidige aanbod (320 uur) efficiënter te exploiteren en vergt dat geen uurtarief meer van € 8,99 maar van € 6,35.

Die kostenbesparing op het huidige aanbod bedraagt € 66 mln. De netto extra lasten bedragen dan € 59 mln. Omdat over de extra uren ook een ouderbijdrage wordt geheven van ca. 30% voor de KOT peuters en ca. 10% voor de niet KOT peuters komt er een kostendekking vrij van ca. € 30 mln. De extra kosten van de verruiming van het reguliere aanbod bedragen na verrekening van de ouderbijdrage ca. € 29 mln. Onderstaand de specificatie:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020 (afgerond op 1.000)	Totaal 0 t/m 3 jr	Upgrade KDV	(Extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra OB nieuw aanbod	Extra lasten overheid
PO KOT reg	55.000	€ 6,35	252	€ 88.011.000	€ 46.464.000	€ 41.547.000	€ 26.403.300	€ 15.143.700
PO NKOT reg	23.000	€ 6,35	252	€ 36.804.600	€ 19.430.400	€ 17.374.200	€ 3.680.460	€ 13.693.740
Totaal	78.000			€ 124.815.600	€ 65.894.400	€ 58.921.200	€ 30.083.760	€ 28.837.440

De extra lasten van de overheid voor KOT peuters (€ 15 mln.) drukken op het Rijk (toeslageregeling). De extra lasten voor niet KOT peuters (€ 14 mln.) drukken op gemeenten en vergen dekking via het gemeentebudget of via dekking vanuit de GOAB regeling.

Het totaaloverzicht van dit scenario ziet er als volgt uit en vergt een extra investering van ca. € 90 mln. per jaar voor de verruiming van het peuteropvang aanbod van 320 uur naar 572 uur per jaar voor peuters zonder VE indicatie en van 640 naar 1.044 uur per jaar voor peuters met VE indicatie:

	Totaal	Uurtarief 52 wkn / 22 uur	(Extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra ouderbijdrage nieuw aanbod	Extra lasten overheid
Variant 1: 52 weken	2 t/m 3 jr							
PO KOT reg	55.000	€ 6,35	252	€ 88.011.000	€ 46.464.000	€ 41.547.000	€ 26.403.300	€ 15.143.700
PO KOT VE	10.000	€ 6,35	504	€ 32.004.000	€ 16.896.000	€ 15.108.000	-	€ 15.108.000
PO NKOT reg	23.000	€ 6,35	252	€ 36.804.600	€ 19.430.400	€ 17.374.200	€ 3.680.460	€ 13.693.740
PO NKOT VE	30.000	€ 6,35	504	€ 96.012.000	€ 50.688.000	€ 45.324.000	-	€ 45.324.000
Totaal	118.000			€ 252.831.600	€ 133.478.400	€ 119.353.200	€ 30.083.760	€ 89.269.440
Begroting GOAB 2020								€ 509.184.000
Begroting KOT 2020								€ 3.543.961.000
Totaal begroting 2020								€ 4.053.145.000
Extra lasten in % huidige budget 2020								2,2%

In verhouding tot het totaal budget aan Rijksmiddelen voor kinderopvangtoeslag en GOAB bedragen de extra lasten ca. 2,2% van het totale budget.

4.1.3 macro-economische effecten van variant 2 (22 uur, 40 weken)

In onderstaande tabel de vergelijking tussen het huidige aanbod (16 uur, 40 weken) en de plusvariant met 22 uur per week gedurende 40 weken:

Vergelijking kostprijzen 2020	Basis aanbod dagdelen van 4 uur			Variant aanbod dagdelen van 5,5 uur 40 weken		
	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal uren per dagdeel		4			5,5	
aantal dagdelen per week		2			2	
aantal weken per jaar		40			40	
max capaciteit per groep		16			16	
bezettingspercentage		85%			85%	
percentage doelgroeppeuters per dag	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal beroepskrachten	2	2	2	2	2	2
roosteruren (per beroepskracht)	8	8	8	8,50	8,50	8,50
taakuren (per beroepskracht)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
VE taakuren (per beroepskracht)	0	0,6	0,8	0	0,6	0,8
totaal werkuren per week	18,2	19,4	19,8	19,2	20,4	20,8
omrekenfactor werkuren/week en weken/jaar naar jaarcontract	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16
ziektevervangings	5%	5%	5%	5%	5%	5%
totaal contracturen incl. ziektevervangings	16,5	17,6	17,9	17,4	18,5	18,8
totaal aantal FTE	0,46	0,49	0,50	0,48	0,51	0,52
CAO Kinderopvang						
maandsalaris per FTE (6 - 17)	€ 2.607	1-7-2020		€ 2.607	1-7-2020	
loonkosten per jaar incl wg lasten (27%) en vakantiegeld en eju	€ 43.704	incl eju 2%		€ 43.704	incl eju 2%	
overige personeelskosten 5%	€ 2.185			€ 2.185		
totale personeelskosten per FTE	€ 45.889			€ 45.889		
opbouw kostprijs cao KOV	0%	30%	70%	0%	30%	70%
pedagogisch personeel	€ 20.999	€ 22.384	€ 22.846	€ 22.160	€ 23.545	€ 24.006
ped. beleidsmedewerker	€ 1.109	€ 1.120	€ 1.124	€ 1.119	€ 1.130	€ 1.134
huisvesting	€ 4.330	€ 4.330	€ 4.330	€ 5.060	€ 5.060	€ 5.060
activiteiten	€ 574	€ 758	€ 758	€ 789	€ 1.042	€ 1.042
overige bedrijfskosten	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939
riscio opslag	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140
totaal kosten per groep	€ 36.360	€ 38.504	€ 39.136	€ 38.476	€ 40.689	€ 41.321
kostprijs per bezet uur	€ 8,35	€ 8,85	€ 8,99	€ 6,43	€ 6,80	€ 6,91
kostprijs per bezet dagdeel	€ 33,42	€ 35,39	€ 35,97	€ 35,36	€ 37,40	€ 37,98
kostprijs aanbod per peuter per jaar (320 uur)	€ 2.674	€ 2.831	€ 2.878	€ 2.058	€ 2.176	€ 2.210
kostprijs aanbod per peuter per jaar (640 uur)	€ 5.347	€ 5.662	€ 5.755	€ 4.115	€ 4.352	€ 4.419
kostprijs aanbod per peuter per jaar (880 uur)				€ 5.658	€ 5.984	€ 6.077

Met deze uitgangspunten is het macro effect als volgt te berekenen. Er zijn ca. 40.000 peuters in de peuteropvang met een VE aanbod. De uitbreiding van het aanbod in volume bedraagt jaarlijks per peuter met het nieuwe aanbod van 880 uur minus het huidige VE aanbod van 640 uur = 240 uur.

Tegen een kostendekkend uurtarief van € 6,91 (zie tabel hierboven) vergt de uitbreiding voor 40.000 peuters een extra kostendeckende van in totaal € 66 mln. Door de uren- en weken uitbreiding wordt echter ook het

huidige aanbod (640 uur) efficiënter te exploiteren en vergt dat geen uurtarief meer van € 8,99 maar van € 6,91. Die kostenbesparing op het huidige aanbod bedraagt € 53 mln. De netto extra lasten bedragen dan € 13 mln. Omdat over de extra VE uren geen ouderbijdrage wordt geheven komen de kosten volledig voor rekening van de gemeente (dekking door GOAB bijdrage). Onderstaand de specificatie:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020	Totaal	Upgrade KDV	(extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra OB nieuw aanbod	Extra lasten overheid
(afgerond op 1.000)	0 t/m 3 jr							
PO KOT VE	10.000	€ 6,91	240	€ 16.584.000	€ 13.312.000	€ 3.272.000	€ -	€ 3.272.000
PO NKOT VE	30.000	€ 6,91	240	€ 49.752.000	€ 39.936.000	€ 9.816.000	€ -	€ 9.816.000
Totaal	40.000			€ 66.336.000	€ 53.248.000	€ 13.088.000	€ -	€ 13.088.000

Tegelijkertijd is aan deze uitbreiding van het VE aanbod een uitbreiding van het reguliere aanbod voor peuters zonder VE indicatie gekoppeld. Die zitten immers in gemengde groepen met peuters die wél een VE indicatie hebben. Die peuters zonder VE indicatie gaan door de verruiming niet 2 dagdelen van 4 uur gedurende 40 weken per jaar afnemen (320 uur per jaar) maar 2 dagdelen van 5,5 uur gedurende 40 weken per jaar afnemen (440 uur per jaar). De uitbreiding van het aanbod in volume bedraagt jaarlijks per peuter met het nieuwe aanbod van 440 uur minus het huidige aanbod van 320 uur = 120 uur.

Tegen een kostendekkend uurtarief van € 6,91 (zie vorige pagina) vergt de uitbreiding voor 78.000 peuters een extra kostendeckende van in totaal € 65 mln. Door de uren- en weken uitbreiding wordt echter ook het huidige aanbod (320 uur) efficiënter te exploiteren en vergt dat geen uurtarief meer van € 8,99 maar van € 6,91. Die kostenbesparing op het huidige aanbod bedraagt € 52 mln. De netto extra lasten bedragen dan € 13 mln. Omdat over de extra uren ook een ouderbijdrage wordt geheven van ca. 30% voor de KOT peuters en ca. 10% voor de niet KOT peuters komt er een kostendeckende vrij van ca. € 16 mln. Per saldo worden de extra lasten dan volledige gecompenseerd door efficiencyvoordelen en extra ouderbijdrage en kan er zelfs een kostenvoordeel van ca. € 3 mln. behaald worden.

Onderstaand de specificatie:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020	Totaal	Upgrade KDV	(extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra OB nieuw aanbod	Extra lasten overheid
(afgerond op 1.000)	0 t/m 3 jr							
PO KOT reg	55.000	€ 6,91	120	€ 45.606.000	€ 36.608.000	€ 8.998.000	€ 13.681.800	€ -4.683.800
PO NKOT reg	23.000	€ 6,91	120	€ 19.071.600	€ 15.308.800	€ 3.762.800	€ 1.907.160	€ 1.855.640
Totaal	78.000			€ 64.677.600	€ 51.916.800	€ 12.760.800	€ 15.588.960	€ -2.828.160

Het lastenvoordeel van de overheid voor KOT peuters bedraagt ca. € 5 mln. (toeslageregeling). De extra lasten voor niet KOT peuters (€ 2 mln.) drukken op gemeenten en vergen dekking via het gemeentebudget of via dekking vanuit de GOAB regeling.

Het totaaloverzicht van dit scenario ziet er als volgt uit en vergt een extra investering van ca. € 10 mln. per jaar voor de verruiming van het peuteropvang aanbod van 320 uur naar 440 uur per jaar voor peuters zonder VE indicatie en van 640 naar 880 uur per jaar voor peuters met VE indicatie:

	Totaal	Uurtarief 52 wkn / 22 uur	(Extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra ouderbijdrage nieuw aanbod	Extra lasten overheid
Variante 2: 40 weken	2 t/m 3 jr							
PO KOT reg	55.000	€ 6,91	120	€ 45.606.000	€ 36.608.000	€ 8.998.000	€ 13.681.800	€ -4.683.800
PO KOT VE	10.000	€ 6,91	240	€ 16.584.000	€ 13.312.000	€ 3.272.000	€ -	€ 3.272.000
PO NKOT reg	23.000	€ 6,91	120	€ 19.071.600	€ 15.308.800	€ 3.762.800	€ 1.907.160	€ 1.855.640
PO NKOT VE	30.000	€ 6,91	240	€ 49.752.000	€ 39.936.000	€ 9.816.000	€ -	€ 9.816.000
Totaal	405.000			€ 131.013.600	€ 105.164.800	€ 25.848.800	€ 15.588.960	€ 10.259.840
Begroting GOAB 2020								€ 509.184.000
Begroting KOT 2020								€ 3.543.961.000
Totaal begroting 2020								€ 4.053.145.000
Extra lasten in % huidige budget 2020								0,3%

In verhouding tot het totaal budget aan Rijksmiddelen voor kinderopvangtoeslag en GOAB bedragen de extra lasten ca. 0,3% van het totale budget.

4.1.4 Effecten op prijs dagopvang bij upgrade naar VE niveau

Door de opdrachtgever is gevraagd een raming op te stellen voor het upgraden van het dagopvangaanbod naar het VE niveau (wettelijke kwaliteitseisen aan VE aanbod).

Als we uitgaan van een full time kindplaatsprijs van € 23.366 (€ 8,17 x 52 weken x 11 uur per dag x 5 dagen per week) en we nemen een gemiddelde groeps grootte van 11,5 in de dagopvang dan zijn de extra kosten voor een upgrade naar IKK als volgt te berekenen.

Uit het kostprijsmodel voor het huidige VE aanbod blijkt dat de extra kosten van een VE groep van 2 dagdelen per week van 4 uur ca. € 3.000 per jaar bedragen.

Vergelijking kostprijzen 2020		Basis aanbod dagdelen van 4 uur		
aantal uren per dagdeel		4		
aantal dagdelen per week		2		
aantal weken per jaar		40		
max capaciteit per groep		16		
bezettingspercentage		85%		
percentage doelgroeppeuters per dag	0%	30%	70%	
aantal beroepskrachten	2	2	2	
roosteruren (per beroepskracht)	8	8	8	
taakuren (per beroepskracht)	1,1	1,1	1,1	
VE taakuren (per beroepskracht)	0	0,6	0,8	
totaal werkuren per week	18,2	19,4	19,8	
omrekenfactor werkuren/week en weken/jaar naar jaarcontract	1,16	1,16	1,16	
ziektevervangingspercentage	5%	5%	5%	
totaal contracturen incl. ziektevervangingspercentage	16,5	17,6	17,9	
totaal aantal FTE	0,46	0,49	0,50	
CAO Kinderopvang				
maandsalaris per FTE (6 - 17)	€ 2.607	1-7-2020		
loonkosten per jaar incl wg lasten (27%) en vakantiegeld en eju	€ 43.704	incl eju 2%		
overige personeelskosten 5%	€ 2.185			
totaal personeelskosten per FTE	€ 45.889			
		dagdelen van 4 uur		
opbouw kostprijs cao KOV	0%	30%	70%	
pedagogisch personeel	€ 20.999	€ 22.384	€ 22.846	
ped. beleidsmedewerker	€ 1.109	€ 1.120	€ 1.124	
huisvesting	€ 4.330	€ 4.330	€ 4.330	
activiteiten	€ 574	€ 758	€ 758	
overige bedrijfskosten	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939	
risico opslag	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140	
totaal kosten per groep	€ 36.360	€ 38.504	€ 39.136	
kostprijs per bezet uur	€ 8,35	€ 8,85	€ 8,99	

De gemiddelde groeps grootte in de kinderopvang bedraagt ca. 11,5. Dat betekent dat een standaard groep voor een aanbod van 2 dagdelen van 5,5 uur op jaarbasis € 3.000 aan extra kosten heeft.

Op basis van gemiddeld 11,5 kinderen per groep, een aanbod van 2 x 5,5 uur, 52 weken per jaar en een bezetting van 85% bedraagt de opslag voor het VE aanbod ca. € 0,53 per bezet uur.

De norm tarieven voor de dagopvang zouden met die opslag meten stijgen om een VE aanbod te dekken. Dat betekent dat het toeslagtarief zou toenemen van € 8,17 naar € 8,70 (+€ 0,53 per uur).

Indien voor alle kinderen die al in de dagopvang zitten het aanbod naar VE niveau moet worden gebracht dan levert dat een extra opslag op voor de niet VE doelgroep van gemiddeld € 0,53 per uur. Het gaat dan in totaal om ca. 287.000 kinderen die gemiddeld 83,2 uur per maand of ca. 1.000 uur per jaar aan dagopvang afnemen (excl. gastouderopvang).

Uitgangspunt bij deze berekening is dat er weinig overlap zit tussen de VE doelgroep en de gebruikersgroep van dagopvang (VE indicaties zijn grotendeels gekoppeld aan niet KOT en aan PO aanbod, Buitenhek 2020, zie paragraaf 0.2.3). Ca. 20% van de totale dagopvang capaciteit is nu al op VE niveau. Dat zou betekenen dat de upgrade naar VE noodzakelijk is voor ca. 80% van het dagopvang aanbod⁹. Met die data ziet de raming er als volgt uit en bedragen de extra lasten € 122 mln.:

Raming populatie en bereik per leeftijd 1/1/2020	Totaal	Upgrade KDV	(Extra) volume per kind	Extra kosten	Kostenbesparing op huidig aanbod	Netto extra kosten	Extra OB nieuw aanbod	Extra lasten overheid
(afgerond op 1.000)	0 t/m 3 jr							
KDV	287.000	€ 0,53	1.000	€ 152.110.000	€ 30.000.000	€ 122.110.000	€ -	€ 122.110.000
Totaal	287.000			152.110.000	30.000.000	122.110.000	-	122.110.000

⁹ Het aandeel VE locaties is hoger maar niet alle groepen van VE geregistreeerde locaties zijn op VE niveau.

4.1.5 Overwegingen

De 52 weken variant vergt een extra investering van ca. € 90 mln. per jaar, de 40 weken variant vergt een extra investering van ca. € 10 mln. per jaar.

De gedachte dat er met deze varianten meer mogelijkheden voor integratie komen klopt. Toch is het ook van belang om vast te stellen dat de 118.000 peuters die nu gebruik maken van peuteropvang niet zomaar passen in de huidige kinderdagverblijfgroepen.

Bij deze scenario's is het waarschijnlijk dat de huidige peuteropvang groepen worden omgevormd tot gespecialiseerde halve dagopvang locaties. Dat kan op obstakels stuiten bij combi huisvesting maar dat kan worden aangemerkt als (tijdelijk) transitieprobleem.

De gedachte dat de omzetting kan leiden tot gemiddeld lagere kosten en dus een lager toeslagtarief voor dagopvang ligt genuanceerd. Van de 350.000 0-4 jarigen met toeslag in dagopvang en peuteropvang¹⁰ zitten er 65.000 in de peuteropvang ofwel 18%. Die maken minder uren per peuter (ca. 40% van het gemiddeld aantal uren dagopvang) en dat betekent dat het gaat om een volumeaandeel van ca 7%.

Dat betekent dat deze variant ca. 1% meer effect heeft op het gemiddelde dagopvangtarief (van € 8,17 naar € 8,08).

Aandachtspunt is verder dat door deze variant reguliere gebruikers van het peuteropvang aanbod meer ouderbijdrage kwijt zijn omdat de ouderbijdrage niet meert over 320 uur maar over 440 uur wordt geheven. Het gaat dan om 38% meer ouderbijdrage in de variant met 40 weken. In de variant met 52 weken kan dat oplopen naar 79% (van 320 naar 572 uur).

Dat effect kan enigszins gecompenseerd worden door een deel van de efficiëncyslag op het huidige aanbod niet uitsluitend te laten toekomen aan de lasten van de overheid maar deels ook in te zetten voor een lastendaling bij de gebruikers. Daardoor zal de extra investeringslast per jaar hoger oplopen dan de nu geraamde € 90 mln. (52 weken variant) of € 10 mln. (40 weken variant).

En huishouden met een minimuminkomen betaalt in 2020 voor het VE aanbod in de meeste gemeenten € 105,- per jaar. Voor de eerste 320 uur – van in totaal 640 uur VE aanbod per jaar - geldt een ouderbijdrage van € 0,33 per uur. De toeslagbijdrage voor de laagste inkomens bedraagt 96% van het toeslag tarief en dat betekent dat (4% maal € 8,17) € 0,33 per uur voor eigen rekening komt. In de meeste gemeente geldt dat voor de extra 320 uren per jaar geen ouderbijdrage geldt en dat deze uren volledig worden vergoed via gemeentesubsidies die gedekt worden door de Rijksbijdrage voor Gemeentelijk Onderwijsachterstanden beleid. Uitbreiding van het aanbod naar 1.144 of 880 uur per jaar met een ouderbijdrage over de eerste helft van het aanbod levert voor deze groep een stijging op van de netto ouderbijdrage tot € 190 (voor variant 1) of € 145 (voor variant 2) per jaar in plaats van de huidige eigen bijdrage van € 105,- netto per jaar. Deze extra ouderbijdrage als gevolg van uitbreiding van het aanbod kan bijvoorbeeld gecompenseerd worden door voor deze groep de toeslagbijdrage op te plussen van 96% naar 98%. Deze aanpassing levert dan een netto ouderbijdrage op van € 95 (voor variant 1) of € 72 (voor variant 2) per jaar in plaats van de huidige eigen bijdrage van € 105,- netto per jaar.

In bijlage 3 is berekend dat de extra kosten voor het Rijk inclusief compensatie van de ouderbijdrage voor lage inkomens (tot 130% wettelijk minimumloon) oplopen tot € 105 mln. (52 weken variant) of € 23,5 mln. (40 weken variant) per jaar.

Tot slot is een aandachtspunt dat deze varianten wel aanpassing vergen van het huidige stelsel te weten de actuele koppeling tussen de arbeidsuren van de minst werkende partner en de aanspraak op toeslag. Door de verruiming van het aanbod kunnen gezinnen met kleinere parttime dienstverbanden buiten de kaders van de toeslagaanspraak belanden. Dit vergt dus een heroverweging van deze regeling of het instellen van een minimumrecht voor tenminste het reguliere aanbod (572 uur per jaar of 440 uur per jaar).

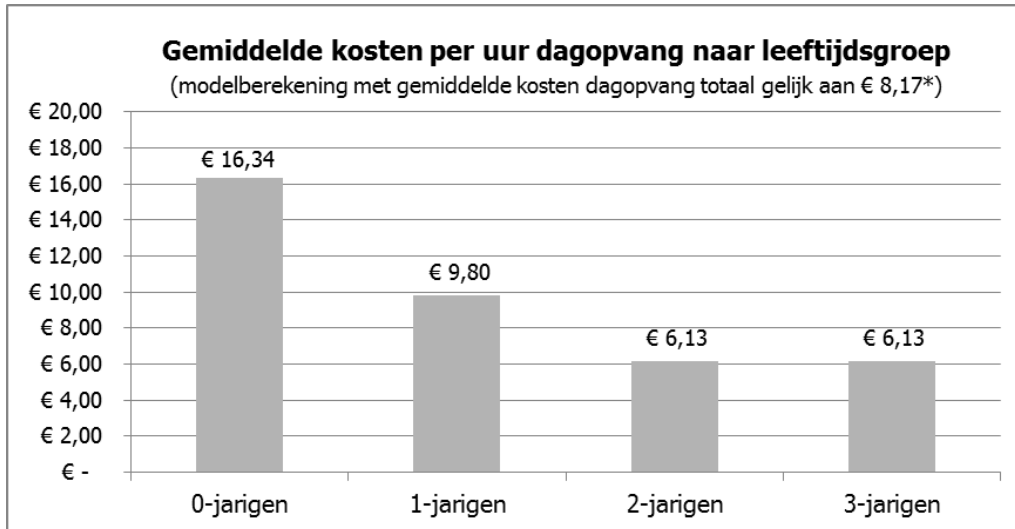
¹⁰ Zie 2^e kwartaalcijfers 2020 SZW

5. TOT SLOT

In de bijlage het basis kostprijsmodel dat gebruikt is voor de ramingen en de actuele meerjarenbegroting voor kinderopvangtoeslag (SZW) en de GOAB middelen (OCW).

Doordat de peuteropvang enkele bedrijfsmatige drempels ervaart is het aanbod - in vergelijking met dagopvang - relatief duur. Dat zit met name in de toepassing van de 3-uursregeling en de personele bezetting rond opening en sluiting. In een dagopvang setting zien we het volgende onderscheid in kosten per leeftijdsgroep¹¹:

Bureau Buitenhek, 2020

De gemiddelde kosten per uur voor het gespecialiseerde peuteropvang aanbod liggen op dit moment boven het gemiddelde kostenniveau van het dagopvang aanbod van 2- en 3-jarigen¹².

Door het volume van het huidige peuteropvang en VE aanbod te verruimen zullen de kosten per uur van het aanbod meer in de richting bewegen van het kostendekkend uurtarief voor peuters in de dagopvang.

¹¹ Het verschil in kosten per uur wordt in deze modelberekening uitsluitend verklaard door de wettelijke eisen aan de directe personeelslasten.

¹² Zie o.a. <https://www.sociaalwerknederland.nl/thema/jeugd-opgroeien/publicaties/publicatie/6209-kostprijsvergelijking-peuteropvang-en-dagopvang-2017>

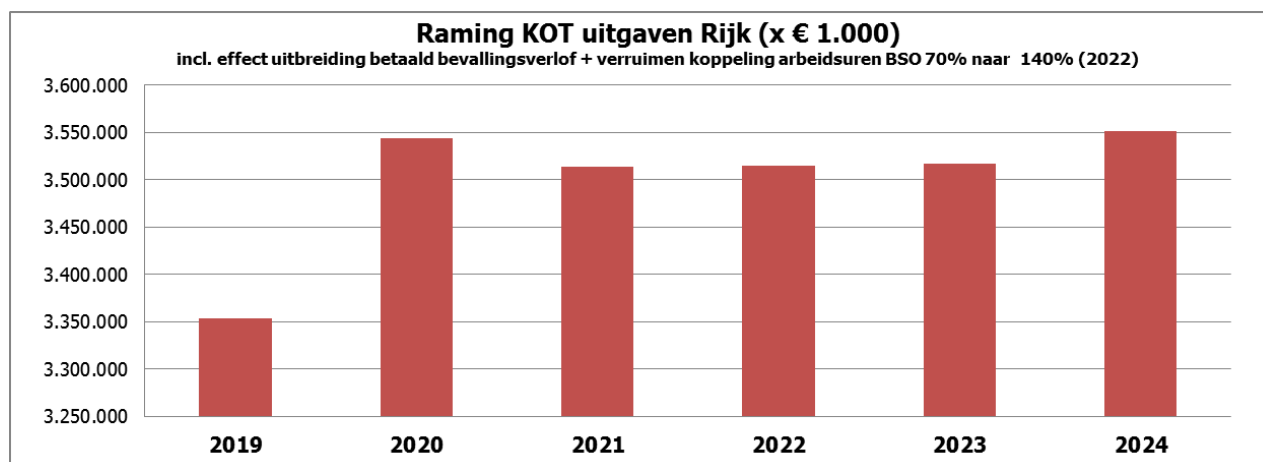
BIJLAGE 1: KOSTPRIJSMODEL 2020 (CAO KINDEROPVANG ZONDER COMPENSATIE CAO SW)

Vergelijking kostprijzen 2020	Basis aanbod dagdelen van 4 uur			Variant aanbod dagdelen van 5,5 uur 40 weken			Variant aanbod dagdelen van 5,5 uur 52 weken		
	0%	30%	70%	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal uren per dagdeel	4			5,5			5,5		
aantal dagdelen per week	2			2			2		
aantal weken per jaar	40			40			52		
max capaciteit per groep	16			16			16		
bezettingspercentage	85%			85%			85%		
percentage doelgroeppeuters per dag	0%	30%	70%	0%	30%	70%	0%	30%	70%
aantal beroepskrachten	2	2	2	2	2	2	2	2	2
roosteruren (per beroepskracht)	8	8	8	8,50	8,50	8,50	8,50	8,50	8,50
taakuren (per beroepskracht)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
VE taakuren (per beroepskracht)	0	0,6	0,8	0	0,6	0,8	0	0,6	0,8
totaal werkuren per week	18,2	19,4	19,8	19,2	20,4	20,8	19,2	20,4	20,8
omrekenfactor werkuren/week en weken/jaar naar jaarcontract	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16
ziektevervangingspercentage	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
totaal contracturen incl. ziektevervangingspercentage	16,5	17,6	17,9	17,4	18,5	18,8	22,6	24,0	24,5
totaal aantal FTE	0,46	0,49	0,50	0,48	0,51	0,52	0,63	0,67	0,68
CAO Kinderopvang									
maandsalaris per FTE (6 - 17)	€ 2.607	1-7-2020		€ 2.607	1-7-2020		€ 2.607	1-7-2020	
loonkosten per jaar incl wg lasten (27%) en vakantiegeld en eju	€ 43.704	incl eju 2%		€ 43.704	incl eju 2%		€ 43.704	incl eju 2%	
overige personeelskosten 5%	€ 2.185			€ 2.185			€ 2.185		
totaal personeelskosten per FTE	€ 45.889			€ 45.889			€ 45.889		
opbouw kostprijs cao KOV									
	0%	30%	70%	0%	30%	70%	0%	30%	70%
pedagogisch personeel	€ 20.999	€ 22.384	€ 22.846	€ 22.160	€ 23.545	€ 24.006	€ 28.808	€ 30.608	€ 31.208
ped. beleidsmedewerker	€ 1.109	€ 1.120	€ 1.124	€ 1.119	€ 1.130	€ 1.134	€ 1.173	€ 1.188	€ 1.192
ped. beleidsmedewerker VVE	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
huisvesting	€ 4.330	€ 4.330	€ 4.330	€ 5.060	€ 5.060	€ 5.060	€ 5.592	€ 5.592	€ 5.592
activiteiten	€ 574	€ 758	€ 758	€ 789	€ 1.042	€ 1.042	€ 1.025	€ 1.354	€ 1.354
overige bedrijfskosten	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939	€ 8.289	€ 8.791	€ 8.939
risico opslag	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140	€ 1.059	€ 1.121	€ 1.140
totaal kosten per groep	€ 36.360	€ 38.504	€ 39.136	€ 38.476	€ 40.689	€ 41.321	€ 45.946	€ 48.654	€ 49.425
kostprijs per bezet uur	€ 8,35	€ 8,85	€ 8,99	€ 6,43	€ 6,80	€ 6,91	€ 5,91	€ 6,25	€ 6,35

BIJLAGE 2: DEKKINGSMIDDELEN GOAB EN TOESLAGREGELING

In de Rijksbegroting 2021 zijn de volgende uitgaven van de toeslagregeling opgenomen:

Tabel 70 Tabel Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verplichtingen	3.366.289	3.898.110	3.550.009	3.538.760	3.537.286	3.572.182
Uitgaven	3.366.184	3.898.110	3.550.009	3.538.760	3.537.286	3.572.182
waarvan juridisch verplicht			99,1%			
Inkomensoverdrachten	3.353.362	3.871.531	3.515.295	3.514.630	3.517.156	3.551.332
Kinderopvangtoeslag	3.353.362	3.543.961	3.513.295	3.514.630	3.517.156	3.551.332

SZW, 2020

In de Rijksbegroting 2021 zijn de volgende uitgaven opgenomen voor gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid:

Tabel 24 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijdragen aan medeoverheden	462.345	525.517	528.601	531.244	524.053	522.208	513.990
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	462.345	509.184	508.909	509.397	509.397	509.397	509.397

OCW, 2020

BIJLAGE 3: BEREKENING COMPENSATIE OUDERBIJDRAGE LAGE INKOMENS

In dit rapport zijn scenario's uitgewerkt waarbij het voorschoolse aanbod voor peuteropvang wordt uitgebreid van 640 uur naar 880 uur (variant 2) of naar 1.144 uur (variant 1) per jaar voor peuters met een VE indicatie en van 320 uur naar 440 uur (variant 2) of naar 572 uur (variant 1) per jaar voor peuters zonder een VE indicatie. Door deze urenuitbreiding stijgt ook het aantal uren waarover ouderbijdrage wordt betaald.

Voor de meeste VE peuters geldt nu dat zij over 50% van het VE aanbod ouderbijdrage betalen en dat de overige 50% van het aanbod volledig door de gemeente wordt gefinancierd zonder ouderbijdrage. Zonder compenserende maatregelen leidt uitbreiding van het uren aanbod tot een stijging van 79% (variant 1) of 38% (variant 2) van de ouderbijdrage. Dat zou kunnen leiden tot hogere drempels en een laagere toegankelijkheid voor met name gezinnen met lage inkomens die verreweg het grootste aandeel vormen van de VE indicaties. Door KIK is aanvullend gevraagd een raming te maken van de extra kosten voor het Rijk om deze extra ouderbijdrage te compenseren.

Voor de uitwerking daarvan is ervoor gekozen om de ouderbijdrage voor de inkomensgroepen tot 130% van het Wettelijk Minimumloon (WML) te halveren. In onderstaande tabel is de huidige eigen bijdrage opgenomen volgens de toeslagregeling 2021 voor deze inkomensgroep:

Toetsingsinkomen 2021		Toeslag percentage 1 ^e kind	Eigen bijdrage percentage 1 ^e kind nu	Eigen bijdrage percentage 1 ^e kind compensatie scenario
lager dan	€ 20.302	96,0%	4,0%	2,0%
€ 20.303	€ 21.654	96,0%	4,0%	2,0%
€ 21.655	€ 23.004	96,0%	4,0%	2,0%
€ 23.005	€ 24.357	96,0%	4,0%	2,0%
€ 24.358	€ 25.709	96,0%	4,0%	2,0%
€ 25.710	€ 27.061	95,6%	4,4%	2,2%

De omvang van deze groep bedraagt (Rijksbegroting 2021) 73.000 kinderen die gemiddeld 79 uur per maand aan opvang declareren (950 uur per jaar). Voor de raming van de compensatie wordt voorzichtigheidshalve als aanname het maximum toeslagtarief van de dagopvang (€ 8,46 in 2021) gebruikt.

Tabel 71 Kerncijfers gebruik kinderopvang (jaargemiddelden)

	Realisatie 2019 ¹	Raming 2020	Raming 2021
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvangtoeslag (x 1.000)	553	562	554
Aantal kinderen met kinderopvangtoeslag (x 1.000)			
0-12 jaar	827	840	828
0-4 jaar (dagopvang)	391	394	387
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	436	446	441
Deelname kinderen met kinderopvangtoeslag (%)			
0-12 jaar	38	39	38
0-4 jaar (dagopvang)	57	57	56
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	30	30	30
Aantal uren per kind per maand			
0-12 jaar	59,2	60,0	59,9
0-4 jaar (dagopvang)	82,6	84,3	84,2
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	38,1	38,6	38,5
Gebruik kinderopvangtoeslag naar verzamelinkomen (aantal kinderen met kinderopvangtoeslag x 1.000)			
Tot 130% Wml	75	74	73
130% Wml tot 1 1/2 x modaal	182	184	181
1 1/2 x modaal tot 3 x modaal	440	449	444
3 x modaal en hoger	130	132	130
Aantal uren per kind met kinderopvangtoeslag			
Tot 130% Wml	77	79	79
130% Wml tot 1 1/2 x modaal	57	57	57
1 1/2 x modaal tot 3 x modaal	55	56	56
3 x modaal en hoger	65	65	65

¹ De realisatiecijfers van 2019 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik. Bron: SZW-berekeningen op basis van informatie van CBS (bevolkingsprognose voor berekening deelname) en Toeslagen.

Op basis van deze aannames is te berekenen dat halvering van de ouderbijdrage voor deze inkomenscategorie ca. € 12 mln. bedraagt op jaarbasis (73.000 kinderen * 950 uur per jaar * € 8,46 * (4%-2%) = € 11,7 mln.) voor de huidige gebruikers van de toeslagregeling.

Aanvullend zal ook de ouderbijdrage compensatie gecompenseerd worden voor de doelgroep die nu geen gebruik maakt van de toeslagregeling voor peuteropvang. Die groep omvat in totaal 53.000 peuters (zie tabel uit paragraaf 3.7)

In variant 1 bedraagt de compensatie voor deze groep € 2,7 mln.
(23.000 reguliere peuters met 252 uur extra tegen uurtarief € 6,35 en een compensatie van 2% = 0,74 mln.
+ 30.000 VE peuters met 504 uur extra tegen uurtarief € 6,35 en een compensatie van 2% = 1,92 mln.)

In variant 2 bedraagt de compensatie voor deze groep € 1,4 mln.
(23.000 reguliere peuters met 120 uur extra tegen uurtarief € 6,91 en een compensatie van 2% = 0,4 mln.
+ 30.000 VE peuters met 240 uur extra tegen uurtarief € 6,91 en een compensatie van 2% = 1,0 mln.)

Dat betekent dat de kosten voor een compensatieregeling geraamd worden op ca. € 15 mln. bij variant 1 (€ 12 mln. + 2,7 mln.) en op € 13,5 mln. bij variant 2 (€ 12 mln. + 1,4 mln.).

Inclusief compensatie voor de ouderbijdrage stijging voor lage inkomens zal de extra investeringslast per jaar oplopen tot € 105 mln. (52 weken variant) of € 23,5 mln. (40 weken variant).